

Nemateriālā kultūras mantojuma apgūšanas un pārmantošanas programma

“Pulkā eimu, pulkā teku”

Stāstnieku konkurss “TECI, TECI, VALODIŅA”

Nolikums

MĒRĶIS

Stāstīšanas tradīciju atjaunošana, uzturēšana un attīstīšana, aktīvi līdzdarbojoties mūsdienu tautas mutvārdu kultūrā.

RĪKOTĀJI

Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisiju, tradicionālās kultūras pārmantošanas biedrību “Aprika”, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, novadu bērnu un jauniešu folkloras kopu koordinatoriem.

DALĪBNIEKI

Konkursā piedalās bērni un jaunieši līdz 21 gada vecumam, kuri interesējas par tautas mutvārdu daiļradi un paši ir/vēlas būt aktīvi stāstītāji dažādās ikdienas un/vai svētku situācijās.

Konkursa finālā var piedalīties:

- 1) iepriekšējā gada stāstnieku konkursa finālisti, kas izcīnījuši *Dižā stāstnieka* nosaukumu;
- 2) novadu konkursu (pusfinālu) uzvarētāji – folkloras kopu dalībnieki;
- 3) jebkurš cits stāstnieks, kas izvirzīts konkursa finālam novada¹ konkursa kārtā;
- 4) par *Stāstnieku ķēniņa* titulu var sacensties dalībnieki, kas *Dižā stāstnieka* nosaukumu ieguvuši 3 reizes. *Stāstnieku ķēniņa* titulu var iegūt gan jaunākajā, gan vecākajā dalībnieku grupā. Jaunākās grupas *Stāstnieku ķēniņš* var pretendēt uz *Stāstnieku ķēniņa* titulu vecākajā grupā, ja, turpinot piedalīties stāstnieku konkursā vecākajā grupā, ieguvīs divus *Dižā stāstnieka* nosaukumus. Ķēniņu cīņā neuzvarējušie var piedalīties ķēniņu sacīkstēs nākamajā gadā.

Stāstnieku ķēniņa titula ieguvēji var piedalīties nākamo konkursu vērtēšanā, ja: 1) iepriekšējā gadā aktīvi nodarbojušies ar mutvārdu stāstīšanu un 2) pirms konkursa iepazinušies ar aktuālajiem vērtēšanas kritērijiem. Mazās grupas ķēniņi var piedalīties žūrijā tikai tad, ja paši nepiedalās konkursā vecākajā grupā.

Konkursa laikā paredzēta audio-vizuāla dokumentēšana. Dokumentētie materiāli var tikt publicēti.

KONKURSA NOTEIKUMI

Stāstījums ir latviešu literārā valodā, dialektā vai izloksnē. Uzstāšanās ilgums ir ne vairāk par piecām minūtēm. Ja dalībniekam nepieciešams ilgāks uzstāšanās laiks, par to iepriekš jāvienojas ar konkursa rīkotājiem. Žūrijai ir tiesības pārtraukt dalībnieka uzstāšanos, ja laika ierobežojums tiek pārsniegts. Uzstāšanās sākumā konkursa dalībnieks īsi iepazīstina ar sevi (vārds, uzvārds, dzīves vieta, folkloras kopa, var būt arī īss pašraksturojums) un paša izvēlētajā secībā stāsta:

Jaunākajā (1.- 4.klase) un vidējā grupā (5.-6.klase):

- vienu latviešu vai citas tautas pasaku,
- vienu neparastu gadījumu no savas vai vecāku, radnieku, draugu vai skolas dzīves,
- vienu īsu sižetisku prozas žanru, piemēram, ātrrunu, spoku stāstu, anekdoti.

Vecākajā grupā (7.-12.klase un studenti) dalībniekiem ir iespēja brīvi izvēlēties, kādi un cik stāsti tiek sagatavoti konkursam un stāstīti. Var stāstīt, piemēram, vienu vai vairākas pasakas, teikas, spoku stāstus, gadījumus no dzīves, anekdotes utt. Svarīgi, lai stāstījumi iekļautos uzstāšanās laikā (5 minūtes), latviešu folkloras tradicionālo stāstījumu žanru sistēmā (pasaka, teika, nostāsts, anekdote u.c.) un stāstnieks ņemtu vērā stāstīšanas situācijas īpatnības. Nevajadzētu izmantot autora sacerētu publicētu tekstu

¹ Vārds “novads” šeit lietots citādā nozīmē nekā reģionālajās reformā – ar to apzīmēta teritorija, kurā esošās folkloras kopas saistītas ar konkrētu koordinatoru (skat. tabulu tālāk).

(humoresku, literāro pasaku, grāmatas fragmentu utt.). Stāstnieks var izmantot palīglīdzekļus – mūzikas instrumentus un priekšmetus (lelles, īpašus apģērba gabalus, stāstījumā pieminētas lietas utt.), drīkst izmantot tēlojumu un darbību, kā arī iesaistīt publiku dialogos un stāstījuma norisēs, taču jāņem vērā, ka galvenais ir stāsts un mutvārdu stāstījums.

Stāstnieku ķēniņu pretendentu sacīkstes uzdevumi katru gadu ir savi, un tie tiek paziņoti dalībniekiem vismaz nedēļu pirms konkursa. Vismaz 10 dienas pirms konkursa pretendenti informē fināla organizatoru, kādā veidā viņi vēlas saņemt šos noteikumus (norādot e-pastu vai citu kontaktinformāciju).

Konkursiem folkloras kopās un novadu pusfinālos noteikumi var būt atšķirīgi.

PIETEIKŠANĀS

Dalībai konkursa novada kārtā jāpiesakās pie sava novada folkloras kopu koordinators, iesniedzot pieteikuma anketu. Novada koordinators pēc konkursa novada kārtas norises, ne vēlāk kā līdz 2017.gada 24.novembrim, nogādā konkursa finālam izvirzīto dalībnieku pieteikuma anketas fināla organizatorei Mārai Mellēnai, mara.mellena@visc.gov.lv vai VISC, Rīga, Strūgu ielā 4.

Tie *Dižie stāstnieki*, kas konkursā aicināti piedalīties ārpus kārtas, paši nosūta savas pieteikuma anketas konkursa fināla organizatorei Mārai Mellēnai, mara.mellena@visc.gov.lv līdz 2017.gada 24.novembrim.

Lūdzam ņemt vērā, ka gan konkursa fināla rīkotāji, gan labvēļi vēlas laikus zināt precīzu dalībnieku skaitu. Pēc pieteikšanās beigu termiņa pieteiktie dalībnieki var netikt iekļauti dalībnieku sarakstos un viņiem var tikt atteikta iespēja piedalīties konkursa finālā pat tad, ja viņi ir ieradušies.

Novada konkursa kārtas rīkotāji:

Novads	Koordinators	Tālrunis	e-pasts
<i>Rīgas novads</i>	Dina Liepa	29472293	kokles1980@gmail.com
<i>Zemgales novads</i>	Kristīne Karele	26522510	tarkskene@gmail.com
<i>Ziemeļlatgales novads</i>	Rasma Igaune	26593441	rasmaigaune@inbox.lv
<i>Kūkovas novads</i>	Andris Slišāns	29621058	andris.slisans@gmail.com
<i>Viduskursas novads</i>	Ina Celitāne, Agate Roga	26428513 25969130	inac@inbox.lv ; agate.roga@kuldiga.lv
<i>Ziemeļkurzemes novads</i>	Ināra Salava, Lāsma Mencendorfa	26009701	lasma.mencendorfa@ventpils.lv
<i>Dienvidlatgales novads</i>	Anna Kārkle	29969943	ceiruleits@inbox.lv
<i>Sēlijas novads</i>	Vita Talla	29508939	vitat@inbox.lv
<i>Austrumkursas novads</i>	Agrita Pileniece	26442783	agrita.pileniece@inbox.lv
<i>Lejaskurzemes novads</i>	Solveiga Pētersone	29247374	solveiga.petersone@liepajasbjc.lv
<i>Vidzemes Piejūras novads</i>	Ilze Kļaviņa	26157079	ilzeparks@inbox.lv
<i>Tālās Gaujmalas novads</i>	Tija Bērtiņa	26422558	tijonis@inbox.lv
<i>Piedaugavas novads</i>	Inguna Žogota	26575499	ingunazogota@inbox.lv
<i>Vidzemes augstienes novads</i>	Ingrīda Grudule	26113281	ingru@tvnet.lv
<i>Vidzemes vidienes novads</i>	Gunta Puriņa	28750074	guntapurina@inbox.lv
<i>Valmieras novads</i>	Agrita Gruzdiņa	29165815	gruzdumins@inbox.lv

VĒRTĒŠANA

Vērtēšana notiek trijās vecuma grupās:

- 1) jaunākajā (1.- 4.klase)
- 2) vidējā grupā (5.-6.klase),
- 3) vecākajā grupā (7.-12.klase un studenti).

Vērtēšanas kritēriji:

1) tekstu izvēle (zināmi vai maz dzirdēti, cik interesanti un piemēroti situācijai un stāstnieka vecumam);

2) priekšnesuma izveide (tekstu sagatavošana un piemērošana stāstīšanai, stāstījuma raitums un gludums, stāstījumu sasaistīšana, precīzs ievads un nobeigums, teksta iespēju izmantošana – dialogi, mūsdienu konteksti, klausītāju iesaistīšana);

3) attieksme pret žanru tradīcijām un tekstu saturu (stāstu žanriskās piederības apzināšanās, kompozīcijas skaidrība, izpratne par to, kas un kāpēc tiek stāstīts un kāds ir šī stāsta vēstījums, saskaņa ar stāstītāja dzīves pieredzi, klausītājiem nezināmo vai nesaprotamo vārdu un reāliju paskaidrošana);

4) spēja piesaistīt un noturēt klausītāju uzmanību;

5) valodas precizitāte un izteiksmīgums (dzirdamība, saprotamība, izrunas un intonācijas precizitāte, nesamākslotība, pauzes, domas skaidrība, konsekvents valodas stila un izloknes lietojums);

6) stāstnieka tēls (apgērbs, stāja, „stāsts par sevi”) un neverbālo izteiksmes līdzekļu lietojums (nesamāksloti žesti, mīmika, saziņas prasmes, iejušanās stāsta tēlos un notikumos).

Saskaņā ar minētajiem kritērijiem katrs vērtētājs katru konkursa dalībnieku vērtē 1 līdz 10 punktu ietvaros:

- 10 punkti - „izcili”, 9 punkti - „teicami” – *Dižais stāstnieks*;
- 8 punkti - „ļoti labi”, 7 punkti - „labi”, 6 punkti - „gandrīz labi” – *Lielais stāstnieks*;
- 5 punkti - „viduvēji”, 4 punkti - „gandrīz viduvēji”, 3 punkti - „vāji”, 2 punkti - „gandrīz vāji”, 1 punkts - „ļoti vāji” – *Mazais stāstnieks*.

Cīņā par *Stāstnieku ķēniņa* titulu papildus tiek vērtēta stāstījumu repertuāra bagātība un daudzveidība, tā izmantojuma atbilstība situācijai, spēja improvizēt un stāstīt prasmes noturība – 3 gadus konkursa finālā iegūts *Dižā stāstnieka* nosaukums.

Ievērojot konkursa vērtēšanas kritērijus un šo nolikumu, konkursa vērtēšanas komisija piešķir:

Mazā stāstnieka,

Lielā stāstnieka – II pakāpes diploms,

Dižā stāstnieka – I pakāpes diploms

vai *Stāstnieku ķēniņa* nosaukumu – I pakāpes diploms.

Kopējo vērtējumu (*Mazais, Lielais, Dižais stāstnieks*) nosaka, apkopojot atsevišķos vērtējumus, strīdus gadījumā priekšroka ir vērtētāju komisijas vadītāja vērtējumam. Katra vērtētāja dotais punktu skaits var tikt darīts zināms konkursa dalībniekiem un folkloras kopu vadītājiem.

Konkursa ceturtdaļfinālur rīko un vērtē folkloras kopu vadītāji, pusfinālu rīko un vērtēšanas komisiju izveido novada folkloras kopu koordinators. Novadu pusfinālos var iegūt tikai *Mazā* un *Lielā stāstnieka* nosaukumus vai citus dalībnieku meistarībai atbilstošus īpašus nosaukumus, bet ne *Dižā stāstnieka* un *Stāstnieku ķēniņa* nosaukumus.

Uz finālu Rīgā izvirzāmo dalībnieku skaitu nosaka, ņemot vērā konkursa dalībnieku skaitu, folkloras kopu skaitu novadā, dalībnieku priekšnesumu kvalitāti un iepriekšējo gadu panākumus finālā, savlaicīgi konsultējoties ar konkursa rīkotājiem un ņemot vērā, lai fināla dalībnieku kopējais skaits nebūtu vairāk par aptuveni 100.

Konkursa finālu **2017.gada 2.decembrī** rīko VISC un Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisija, vērtē tradicionālās kultūras speciālistu komisija un bērnu žūrija, piešķirot *Mazā stāstnieka, Lielā stāstnieka, Dižā stāstnieka* un *Stāstnieku ķēniņa* nosaukumus.

FINANSĒJUMS

Konkursa fināla vērtēšanas komisijas darba samaksu, konkursa fināla telpu īri finansē no valsts budžeta apakšprogrammas 42.03.„Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki”. Dalībnieku piedalīšanos konkursa pusfinālos un finālā finansē pašvaldība vai iestāde, kuru dalībnieki pārstāv.

PROJEKTA VADĪTĀJA – VISC Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas folkloras projektu koordinatore Māra Mellēna, 26522141, e-pasts mara.mellena@visc.gov.lv

Pieteikuma anketa

**Stāstnieku konkursam
“TECI, TECI, VALODIŅA”**

līdz 2017. gada 24. novembrim iesūtīt maria.mellena@visc.gov.lv

Pilsēta /novads	
Izglītības iestāde	
Folkloras kopa	
Dalībnieka vārds, uzvārds	
Vecums	
Klase/kurss/grupa	
Pedagogs/i (vārds, uzvārds)	
Piedāvātās programmas īss apraksts	
Kuru gadu piedalās konkursā novadā un kad piedalījies finālā Rīgā	
tālrunis	
e-pasts	

Folkloras kopu novada koordinators:

Datums: